

Nr 312

Av herr **Hallén m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till verksamheten vid hemgårdar.*

Den svenska hemgårdsrörelsen har under sin 45-åriga tillvaro arbetat sig fram till en erkänd ställning i vårt samhälle.

I hemgårdarna finns daghem och barnträdgårdar, där mödrar, som tvingas vara utom hemmet hela eller en del av dagen, kan lämna in barnen. De skolbarn, som av någon anledning inte kan läsa sina läxor hemma, tas emot i hemgårdens eftermiddagshem, där de får läsa sina läxor under ledning, får mat som de betalar för och för övrigt deltar i praktiska sysselsättningar, lek och friluftsliv. Klubbar och studiecirkelar tar emot barn i äldre åldersklasser och ungdom. Föräldrarna inbjudes till regelbundet återkommande möten, till mödraklubbar eller föräldraföreningar. Vad hemgårdarna framför allt eftersträvar är att nå personlig kontakt med de enskilda hemmen och de enskilda människorna. I stadgarna för Riksförbundet Sveriges ungdoms- och hemgårdar heter det: »Med hemgård förstås ett socialt arbetscentrum, som har till syfte att verka för gemenskap och förståelse mellan människor tillhörande olika åldrar, åsiktsriktningar, arbetsområden och livsintressen samt att söka befrämja ömsesidigt bistånd i strävandet för fortsatt personlig utveckling».

Det är omöjligt att säga vilken gren av hemgårdarnas arbete, som är den betydelsefullaste. Men ett särskilt intresse tilldrar sig verksamheten bland föreningslös ungdom, eftersom frågan om ungdomen har sin speciella aktualitet i vår tid. Här har hemgårdarna utfört en gärning, värd det varmaste erkännande. Det gäller de slutna klubbarna med deras mera permanenta medlemsstock men inte mindre verksamheten enligt den s. k. öppna linjen. Den innebär, att hemgårdarna tar emot även ungdom som inte tillhör eller vill tillhöra någon klubb men som har ett brännande behov av att få kontakt med människor.

I kampen mot ungdomsbrottslighet, ungdomsfylleri och vanart är hemgårdarna en av samhällets verksamaste medhjälpare. För ensamma människor och människor i olika åldrar, som på grund av svåra familjeförhållanden eller andra personliga faktorer känner sig isolerade och belastade, betyder hemgården ofta en väg ut till meningsfull gemenskap med andra.

Många medarbetare vid hemgårdarna är helt oavlönade. Vad de anställda beträffar uppstår emellertid lätt risken att dåliga och osäkra ekonomiska villkor tvingar väl kvalificerade medarbetare att söka sig ett annat, ekonomiskt mer välordnat och tidsmässigt mindre krävande arbete.

I mycket stor utsträckning finansieras verksamheten genom frivilliga gåvor. En stor del av ledarnas tid går tyvärr åt för att tigga ihop pengar

till verksamheten. I de flesta fall ger kommunen bidrag, i några fall ett stort bidrag. Därjämte lämnar staten ekonomiskt stöd.

De kommunala bidragen till hemgårdarna uppgår för närvarande i runt tal till 1 800 000 kronor per år. Det synes oss rimligt, att stat och kommun här liksom för övrigt när det gäller uppfostran — t. ex. vid våra folkhögskolor — har en gemensam uppgift.

Statsbidrag uppfördes första gången på riksstaten för budgetåret 1941/42, då med 5 000 kronor. Vid 1946 års riksdag höjdes anslaget till 30 000 kronor, vid 1952 års riksdag till 35 000 kronor. Denna senare höjning avsåg hjälp med 5 000 kronor till hemgårdarnas centrala administration. 1953 blev anslaget 45 000 kronor. Vid 1954 års riksdag höjdes anslaget till 150 000 kronor, vilket anslag sedan ytterligare höjdes till 200 000 kronor 1957. Av detta anslag får viss del, dock högst 12 procent, användas som administrationsbidrag till förbundets sekretariat.

Under de senare åren har vi fått allt flera hemgårdar i landet. Enbart under det senaste året har antalet till riksförbundet anslutna gårdar ökat från 40 till 50. Detta betyder ekonomiskt — med bibehållet anslag från staten — en avsevärd statlig bidragsminskning.

I en tid av svåra ungdomsproblem, när en rörelse av denna art behöver få behålla sitt stöd och också behöver bättre resurser för att pedagogiskt skola de ökade grupperna av medarbetare, är det ett vitalt samhällsintresse att rörelsen åtminstone får behålla det statsbidrag den reellt tidigare erhållit.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta att öka det för budgetåret 1959/60 å åttonde huvudtiteln uppförda anslaget Bidrag till verksamheten vid hemgårdar från 200 000 kronor till av skolöverstyrelsen föreslagna 300 000 kronor. Av detta statsbidrag bör viss del, dock högst 12 procent, få användas som administrationsbidrag för förbundets sekretariat.

Stockholm den 27 januari 1959

<i>Harald Hallén</i>	<i>Thyra Löfqvist</i>	<i>Viola Sandell</i>
<i>Brita Elmén</i>	<i>Karl-Gust. Andersson</i>	<i>Gunbjörg Thunvall</i>
<i>Åke Zetterberg</i>	<i>Rosalie Svensson</i>	<i>Evert Svensson</i> Kungälv
<i>Wald. Svensson</i>	<i>Margit Vinge</i>	<i>Knut Senander</i>
<i>Einar Setterberg</i>	<i>Hj. Åhman</i>	<i>Gunnar Larsson</i> i Luttra
<i>Jean Braconier</i>	<i>Sigrid Ekendahl</i>	<i>Axel Gustafsson</i>
<i>Ove Gansmoe</i>	<i>Aug. Spångberg</i>	<i>B. von Friesen</i>
<i>Stellan Arvidson</i>	<i>James I. A. Dickson</i>	<i>Lisa Johansson</i>
<i>Dag R. Edlund</i>	<i>Marta Lindberg</i>	<i>Astrid Bergegren</i>
<i>Artur Lundqvist</i>	<i>Nils Stenberg</i>	<i>Ernst Jacobsson</i>
<i>Einar Rimmerfors</i>	<i>Einar Henningsson</i>	<i>Olof Andreasson</i>